

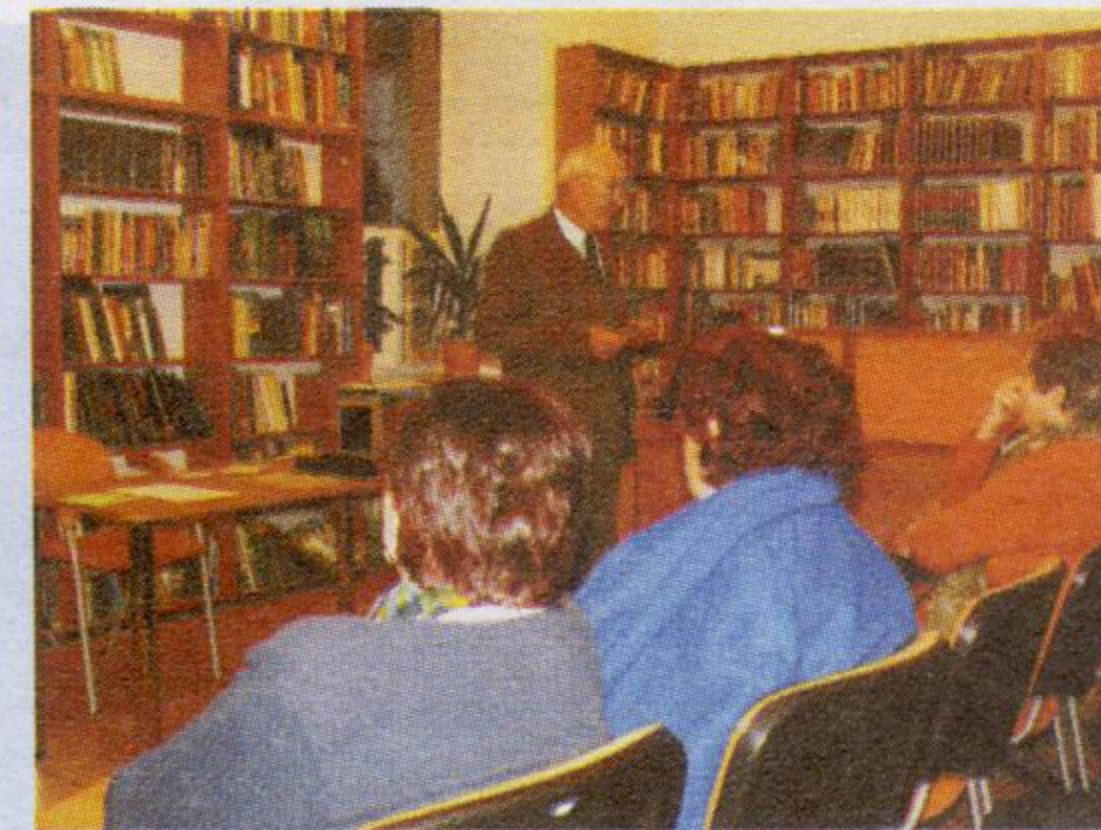
Niepołomice po I rozbiórze Polski

11 października w czytelni naszej biblioteki odbył się wykład historyczny Tadeusza Jasonka. Tym razem tematem wykładu były „Niepołomice i okolice od pierwszego rozbioru do odzyskania niepodległości”. Na spotkaniu licznie zgromadzili się zaproszeni goście a także wszyscy, którym bliska jest historia naszej „Małej Ojczyzny”.

Po uroczystym powitaniu przez dyrektora biblioteki Joannę Lebiest zarówno prelegenta jak i uczestników, pan Tadeusz rozpoczął w charakterystycznym gawędziarskim stylu opowieść o trudnym czasie dla Polski i narodu ze szczególnym uwzględnieniem Niepołomic i ich mieszkańców. Skupił się na kilku elementach (gdyż niepodobna w ograniczonych ramach czasowych powiedzieć wszystkiego), które w istniejących dokumentach, kronikach są pomijane. Stwierdził również, że spotkania z mieszkańcami Niepołomic uświadomiły mu, że czas nieubłagania mija, ludzie umierają i przez to wiele wydarzeń bezpowrotnie odchodzi w niepamięć. Starał się więc nakreślić sytuację w jakiej znalazły się Niepołomice po I rozbiórze Polski. Dołożył też okolice naszego miasta, bo jak mówi pojawiają się stwier-

dzenia, że historia okolicznych miejscowości nie jest znana. W czasie swojego wykładu pan Jasonek polemizował z tezą jakoby w czasach rozbiorów w Galicji naród polski nie doświadczał takiego ucisku i zniewolenia jak w zaborach pruskim i rosyjskim. Starał się pokazać, że wszyscy zaborcy byli jednakowo okrutni w swoich poczynaniach wobec Polaków i polskości, odnosząc to szczególnie do naszych terenów. Przekonywał, że głównie Austria dążyła do rozbioru Polski. Tadeusz Jasonek przedstawił trzy główne aspekty życia mieszkańców naszej okolicy, które dotyczyły przemian w systemie komunikacyjnym, początków i rozwoju oświaty oraz efektów ruchu odrodzenia narodowego. Zaborcy niszczyli gospodarkę kraju, rabowali dobra naturalne (Puszcza Niepołomiczka), prześladowali ludność a także zmuszali

do służby wojskowej w armii austriackiej. Nie wpływali pozytywnie na rozwój gospodarczy, co więcej niektóre szlaki komunikacyjne zostały przez nich przerwane, trakt królewski przestał mieć znaczenie, co było ogromną stratą dla Niepołomic. Zainwestowano natomiast w połączenia kolejowe (np. odcinek Kraków-Bochnia, który powstał zaledwie w ciągu roku). Na terenie naszego miasta i jego okolic istniały i działały szkoły między innymi prowadzona przez siostry zakonne w Staniątkach, których klasztor cudem uniknął kasacji. Wzmianki o udziale niepołomiczan w walkach narodowo-wyzwoleńczych pochodzą z roku 1863, czyli okresu Powstania Styczniowego. Ludność wtedy czynnie włączyła się w działania na rzecz wyzwolenia spod okupacji zaborcy. Najbliższym polem walki były tereny Igołomii. Uczestnikami powstania byli min. niepołomiczanie: Walenty Przepolski, Józef Wimmer, Emanuel Czermak – jak potwierdzają źródła, wszyscy powrócili do domu a nazwiska ich widnieją na nagrobkach na cmentarzu w Niepołomicach. Początek 20 wieku to okres prawdziwego odrodzenia w Niepołomicach. Powstaje „Sokół”, rękami mieszkańców zostaje usypany Kopiec Grunwaldzki, tworzą

się legiony. Jedną z ciekawostek podanych przez p. Jasonka jest to, że powstał projekt pomnika „Synom Królewskiego Miasta”, „aby pamięć o tych co zginęli nie zaginęła” poległym w latach 1914-1920. Pomnik miał powstać przy Ochronce, ale niestety nigdy nie został wybudowany. Tadeusz Jasonek - historyk z wykształcenia i z zamiłowania. Pasjonat i badacz dziejów szczególnie naszego miasta. Historii Niepołomic, której jeszcze nie znamy, a którą na podstawie dokumentów, źródeł historycznych, a także podań ustnych nieustannie odkrywa. Jak wspomniał, swoją przygodę z historią Niepołomic rozpoczął od działalności w Towarzystwie Miłośników Ziemi Niepołomiczkiej. Podkreślił również, że Biblioteka poprzez cykl wykładów szczególnie przyczyniła się do tego, że bardziej dogłębnie bada dzieje naszego miasta, Królewskich Niepołomic, aby je ocalić od zapomnienia.